

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab Anno 1746. usque ad
Annum 1749

Luxemburgi, 1753

XLVI. Super Operibus Veneralibi Sorori Mariæ a Jesu de Agreda attriburis
sub titulo: Mystica Civitas Dei, & Miraculum Divinæ Omnipotentiae. 16.
Januarii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74761](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74761)

Et Indulgentias concedendo.

Exhortatio Pontificis ad Episcopos ad excruciantia publica pia opera.

Quodque per triduum Sanctissimum Sacramentum in Ecclesiis exponatur.

Et concedit Indulgentiam plenariam.

Dat. Pontif. anno VIII. die 1. Januarii 1748.

XLVI.

Super Operibus Venerabili Sorori MARIAE A JESU DE AGREDA attributis sub titulo: *Mystica Civitas Dei, & Miraculum Divinae Omnipotentiae.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecto Filio Fr. Raphaeli a Lugagnano Ministro Generali Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia nuncupatorum.

Dilecte Fili, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Pontifici nomine Regum Catholicorum, & Neapolitanorum postulatur, ut ad examen Operum Servae Dei procederetur.

POSTULATUM studiosissime apud Nos fuit a bona memoriae Trojano Presbytero S. R. E. Cardinali de Aquaviva nuncupato, tum nomine Carissimorum in Christo Filiorum Nostrorum Hispaniarum Catholicorum, & utriusque Siciliae Regum Illustrissimum, quorum negotiis apud Nos, & Apostolicam Sedem agendis praerant, tum etiam pro munere Protectoris Vestri Ordinis Mino-

ruetudo, cujus auctor S. Philippus Neri exitit, septem scilicet hujus Urbis Ecclesias invisendi, cujus instituti meminit Baccius in ejus vita. Nostri autem Praedecessores, ut in his diebus fidelium animos ad Sacramenta suscipienda inflammarent, plurimas Indulgentias impertiverunt: *Nupero, sed saluberrimo invento, Pontifices summi, depromptis de Thesauro Ecclesiae largitionibus, fideles ad incensam pietatem per Sacramentorum participationem in diebus illis (de bacchanalibus loquitur) frequentandam excitarunt, & ut se dant initia, spes est Diabolum inde extrusum adigendum fore ad captandas alias sordes: Verba sunt haec Theophili Raynaudi tom. XVI. Oper. suor. pag. 412. num. 41.*

Vestrum est igitur, Venerabiles Fratres, hanc viam tenere, & ad hanc suscipiendam vestro exemplo ceteris incitamento esse. Praesertim vero Divinis Officiis Bacchanaliorum tempore quotidie vos interesse cupimus, Sacrosanctum Missae Sacrificium coram Populo celebrare, Ecclesias, & Xenodochia invisere, & Ecclesiasticos homines, laicosque vobiscum ad id muneris invitare: hujusmodi enim comitatus, & sanctus erit, maximeque laudabilis. Curandum praeterea a Vobis est, ut in una, aut in pluribus Ecclesiis Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum per triduum publico cultui exponatur, & quotidie populo ad Vesperam benedicatur, in Septuagesima, aut Sexagesima, aut Quinquagesima hebdomadis, aut tribus omnibus. Nos interea fidelibus, hac nostra epistola circulari, plenariam Indulgentiam concedimus, quae a vobis solitis formulis promulgabitur, quaeque cum ad opus pium directa sit, non impeditur alia plenaria Indulgentia, quam Ecclesia, ubi Eucharistia exponitur, aliis de causis habere possit; plenam, inquam, culpae veniam impertimus quibuslibet Christianis, qui poenitentia, & Sacra Synaxi rite muniti, singulis diebus Augustissimum Christi Corpus visitant, Deum orantes juxta Ecclesiae mentem, quam desuper exposuimus.

Apostolicum hoc Nostrum munus exiebat, ut vobis hanc Epistolam conscriberemus. Vestrum exemplum, qui Nobis propinquiores estis, longinquiores impellet, ut ad Nos recurrant; qui sane eos omni, qua possumus, ope jurabimus, eademque Indulgentias ipsis, eorumque Dicecibus, concedere non gravabimur. Et demum Vos ex animo amplectentes, & Vobis singulis, Venerabiles Fratres, & Gregi Vobis commisso, Apostolicam benedictionem impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Kal. Jan. MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

e pubblica e quella introdotta da S. Filippo Neri in questa Città di Roma della visita delle sette Chiese, della qual cosa parla il Bacci nella di lui vita, i Nostri Predecessori, per accendere in questi giorni i Fedeli alla frequenza de' Sacramenti, hanno fatta distribuzione del Tesoro delle tante Indulgenze: *Nupero, sed saluberrimo invento Pontifices summi, depromptis de Thesauro Ecclesiae largitionibus, Fideles ad incensam pietatem per Sacramentorum participationem in diebus illis, parlasi di quelli del Carnevale, frequentandam excitarunt, & ut se dant initia, spes est, diabolum inde extrusum adigendum fore ad captandas alias sordes: sono parole di Teonilo Raynaudo al tom. 16. delle sue Opere pag. 412. num. 41.*

Battati dunque, o Venerabili Fratelli, da Voi questa strada, e col vostro esempio s'invitino gli altri a fare lo stesso. Non si tralascino, particolarmente in questi giorni di Carnevale, da Voi l'interferenza ai Divini Offizj, la celebrazione in pubblico della Messa, la visita delle Chiese, e quella degli Spedali, e fatto invito degli Ecclesiastici, ed anche di Laici timorati di Dio; che questo è corteggio buono, ed approvato. Si procuri, che in una, o più Chiese si esponga per un triduo il Venerabile, dando ogni sera la Benedizione, o dentro la Settimana di Settagesima, o in quella di Sessagesima, o in quella di Quinquagesima, o in tutte e tre; concedendo Noi con questa Nostra presente Lettera Circolare una Plenaria Indulgenza, che dovrà pubblicarsi da Voi nelle solite forme, e che essendo diretta ad opus pium, non resta impedita da altra Indulgenza Plenaria, che per altri titoli avesse la Chiesa, in cui si espone il Venerabile, a chiunque confessato, e comunicato visiterà in ciaschedun giorno dei detti tridui il Santissimo Sacramento, come sopra, esposto, pregando di vivo cuore Sua Divina Maestà secondo l'intenzione di Santa Chiesa, che è quella di sopra esposta.

Il nostro Apostolico ministero esigeva, che vi scrivessimo questa Lettera. L'esempio vostro, che siete tanto vicini a Noi, moverà i più lontani a far ricorso a Noi medesimi; e Noi non mancheremo di porgere a ciascheduno Ricorrente ogni nostro ajuto, estendendo anche a prò d'esso, e della sua Diocesi, le Indulgenze a Voi concedute. Ed in fine con pienezza di cuore abbracciandovi, diamo a ciascheduno di Voi, o Venerabili Fratelli, ed al Gregge a ciascheduno di Voi commesso, l'Apostolica Benedizione.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die 1. Jan. MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

rum Sancti Francisci de Observantia, quod ipse gerebat, ut suprema manus imponeretur examini Operis, cujus titulus est: *Mystica Civitas Dei, & Miraculum Divinae Omnipotentiae*; quod scriptum asseritur a Venerabili Ancilla Dei Sorore MARIA A JESU DE AGREDA: cujus nimirum examinis prolatio impedimentum assererat Judicio super ipsius Ancilla Dei Beatificatione, & Canonizatione jamdudum feliciter instituto; Quam & juridicae Inquisitiones de illius Vita, Virtutibus, & Miraculis in genere, auctoritate Ordinaria jam fuissent peractae, & Commisso Causa compluribus ab hinc annis a Romano Pontifice signata, Sententia super non Cultu jam approbata, & novus etiam Apostolica auctoritate Processus confectus fuisset, in quo examinati fuerant Testes, senio aut valetudine affecti, de quibus timere poterat, ne ex hac vita migrarent, antequam integer Processus super ipsius Ancilla Dei Virtutibus, & Miraculis in specie, eadem auctoritate Apostolica completeretur.

Et col. concedere la indulgenza.

Orator del Pontefice a Vobis perché citino pubblicamente per piacere.

E che si ponga per giorni tre il Santissimo.

Per il qual motivo concede l'Indulgenza plenaria.

Dat. Pontif. An. VIII. die 1. Januarii 1748.

Status Illius Causae pro Beatificatione referatur.

1748.

Et decreta
super operi-
bus ei attributis
edita enar-
rantur.

Acceptis hujusmodi precibus, statim, pro hujus generis negotiorum cognitione a Nobis acquisita, dum in ipsis assidue tractandis totos quadraginta septem annos versati sumus, memoriae Nobis occurrit Decretum de praefato Libro a Congregatione Generali Sanctae Romanae, & Universalis Inquisitionis die xxvi. Junii Anni MDCLXXXI. editum; novumque ejusdem Libri examen a venerabilis memoriae Praedecessore Nostro Innocentio Papa XI., cujus temporibus Decretum illud prodit, demandatum Congregationi Particulari Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium ad hunc effectum ab Ipso deputatorum; quibus a felicitis recordationis Praedecessoribus pariter Nostri Innocentio Papa XII., & Clemente item XII. alii subrogati fuerunt, qui ejusmodi examen explerent; tum etiam novissimum ipsius Clementis Decessoris Decretum, quo praedicti Operis censuram iterum remisit eidem Sanctae Inquisitionis Generali Congregationi; absque eo quod, vel ab ulla ex Congregationibus particularibus, ut supra, deputatis, vel a praefata Generali Congregatione, post Decretum anno MDCLXXXI. editum, examen hujusmodi nedum absolutum, sed nec inceptum unquam extiterit; nec enim formalis examinis, multoque minus captae resolutionis nomen meretur quicquid gestum est in Particulari Congregatione habita die 11. Januarii MDCCXXXIV. Qua de re statim cogitavimus hujusmodi iudicium a Congregatione Sancti Officii avocare, & peculiari Congregationi Sacrorum Rituum, ex aliquibus Fratribus nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, ac nonnullis Sacrae Theologiae Professoribus a Nobis deputandis constata, & coram Nobismet ipsis habenda, novo consilio committere. Hujus autem avocationis novaeque Commissionis decernenda causa in eo a Nobis statuta fuit, quod animadvertimus, praefati Operis examen, tam illud nempe, quod anno MDCLXXXI. peractum fuerat, quam illud, quod aut in Congregationibus particularibus a praedecessoribus deputatis, aut in ipsa Generali Congregatione Sancti Officii, juxta novissimum Clementis Decessoris Decretum, fieri debebat; ad hoc dumtaxat institutum fuisse, ut videretur, an ipsum Opus licite, & utiliter a Fidelibus legi, retineri, ac Typis impressum praemanibus haberi posset; At vero instantia a praefato Cardinali de Aquaviva, nominibus, quibus diximus, Nobis exhibita, eo potissimum tendebat, ut examen Operis fieret ejusmodi, quale ad progressum Cause Beatificationis, & Canonizationis Ancilla Dei necessarium esse dignoscitur; quo in casu examen ipsum private spectat ad Congregationem Sacrorum Rituum, ut colligitur ex Decretis sanctae memoriae Urbani Papae VIII., quae habent: *Non prius est ad aliquem actum inquisitionis deveniendum, quam tales Libri diligenter in Sacra Congregatione (loquitur de Congregatione Sacrorum Rituum) examinentur.* Hinc est, quod licet venerabilis Servus Dei Robertus Cardinalis Bellarminus praecelarios suos Controversiarum libros, non sine praevis approbationibus & permissionibus, vivens in lucem emisit; idemque libri, post Typographicas editiones, in Congregatione Indicis novo examini subiecti fuerint; Cum tamen actum fuerit de promovenda causa Beatificationis, & Canonizationis ejusdem Servi Dei, necesse omnino fuit Postulatoribus eisdem Libros, una cum aliis illius Scriptis, iterum exhibere in praefata Congregatione Sacrorum Rituum examinandos; ut ipsi adnotavimus in Nostro Opere de *Canonizatione Sanctorum lib. 2. cap. 26. num. 2.*, ad quod Opus ideo Nos referimus, propterea quod in eo concinnando, praecipuam diuturni gravisque la-

boris operam impendimus in exponenda praxi, quae ab ipsa Sacrorum Rituum Congregatione in Causis Beatificationis Servorum Dei, & Beatorum Canonizationis provide constituta, inconcussè observatur.

Hac sane Congregatio (quod se latere non arbitramur), praetermissis aliis divisionibus, quae ad rem praesentem non pertinent, distinguitur in Generalem, & Ordinariam. Et Generali quidem intervenit Summus Pontifex, una cum Cardinalibus, quotquot eidem Congregationi adscripti sunt, omnibusque ipsius Congregationis Consultoribus; atque in ea agitur de Servorum Dei Virtutibus, Martyrio, aut Miraculis recognoscendis, & approbandis. Ordinariam vero constituunt soli Cardinales cum ipsius Congregationis Secretario, cum Protonotario Apostolico, & Promotore Fidei; atque in hac, praeter caetera, agitur etiam de revisione Operum conscriptorum a Servis Dei, quorum Beatificatio promovetur; quae revisio sequenti methodo peragitur. Cardinalis Causae Relator, seu Ponens, ut vocant, unum aut plures, pro suo arbitrio, Theologos deputat hujusmodi Operum Revisores, qui censuram suam scripto exarata ad ipsum deferunt; ipse vero illam praefata Congregationi Ordinariae representat. At ubi gravioris momenti difficultates vertantur, ac potissimum ubi Revisorum iudicia inter se non conveniant, mos est, ut hujusmodi Revisorum censuram singulis Cardinalibus expendenda transmittantur, aliquando etiam in Breviarium accurate redactae, Postulatoribus Causae communicentur, ut ipsi difficultates excitatas cognoscant, iisque per opportunas responsoes satisfacere curent. Ac demum omnibus in Congregatione perpensis, quaecumque capta fuerit resolutio, per ipsius Congregationis Secretarium refertur Summo Pontifici, ad quem pertinet, eam iudicio suo comprobare; ut latius videri potest in praedicto Nostro Opere *lib. 2. cap. 27. num. 9. & 10.*

Ad tramites hujus methodi & consuetudinis, revisio Operis de Mystica Civitate Dei praefata Congregationi Sacrorum Rituum Ordinariae committi debuisset. Nos autem, ut majori iudicii celeritati consulere, ex eadem Rituum Congregatione, quatuor dumtaxat Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales selegimus, duos nimirum in Canonica facultate apprime versatos, scilicet Venerabilem Fratrem Nostri Antonium Xaverium Episcopum Praenestinum, *Gentili*, ac Dilectum Filium Nostri Albertum Tituli Sanctae Mariae de Pace Presbyterum, *Cavalcini*, duosque alios Sacrae Theologiae Magistros, Dilectos pariter Filios Nostros Presbyteros, Fortunatum Tituli Sancti Matthaei in Merulana, *Tamburrini*, & Joachimum Tituli Sanctae Crucis in Hierusalem, *Besozzi*, respective nuncupatos; quibus, ut ea implemus, quae fieri potuissent a Cardinali Ponente hujus Cause, si ea in ordinaria Sacrorum Rituum Congregatione proponeretur, adjunximus Dilectos Filios Antonium Galli Abbatem Canonorum Regularium Sanctissimi Salvatoris, Joannem Franciscum Baldini Clericum Regularem Congregationis Somaschae, Thomam Sergium Presbyterum Congregationis Piorum Operariorum, & Coelestinum Orlandi Abbatem Monachorum Congregationis Coelestinae, qui ipsius Operis discussioni, & examini incumbere; hujus autem Congregationis Particularis Secretarium deputavimus Dilectum Filium Magistrum Ludovicum de Valentibus Promotorem Fidei; cui mandavimus etiam, ut difficultates omnes in praefato Opere animadvertas Postulatoribus in scriptis ederet, ut hi suas responsoes ad singula comparare, atque exhibere possent: Quae omnia a praedictis respective

1748:

Congregatio-
nis Sac. Ri-
tuum distinc-
tio.

Et stylus in
examinan-
dis scriptis
Servorum
Dei.

Pont. ad
censendum
celeritati, ex
eadem Con-
gregatione
selegit qua-
tuor Cardi-
nales.

Et quotquot
Theologos
revisores de-
putavit.

Et ipse offi-
nia legit, ac
ponderavit.

peracta,

Pontif. avo-
cat dictorum
Operum, &
Scriptorum
iudicium il-
ludque remit-
tit particulari
Sac. Rituum
Congregatio-
ni.

Ratio hujus
avocationis,
& remissionis
adducitur.

peracta, & juxta mentem nostram expleta fuerunt. Ipsi præterea Nostram universo judicio diligentiam, atque Operam præstare, quantumvis innumeris aliis gravissimisque negotiis oppressi, non detrectavimus, jubentes, omnia Nobis legenda, ac perpendenda afferri, nec nisi coram Nobismetipsis Congregationem deputatam cogi debere; quod factum fuit. Nomina verò Theologorum ad præfatum examen deputatorum palam edicere non recusavimus, licet non ignoraremus, apud Congregationem Ordinariam Sacrorum Rituum in more esse, ut similibus in casibus eorum nomina silentio tegat; quo eos ab omni molestia, aut offensionum respectu præstet immunes: ut etiam videre est in citato Operis Nostri *lib. 2. cap. 27. num. 10.* Eidem autem Congregationi mandavimus, ut ipsum Opus juxta normam ab Urbano VIII. in Decretis traditam, diligenter accuratèque perpenderet; ut hæbet Decretum a Nobis editum die 3. Augusti anni MDCCXLV.

Diligentia
adhibita in
peragendo
examine.

Ex eo die ad diem quintum mensis Decembris proximè elapsi, quo præfata Congregatio Particularis coram Nobis habita fuit, licet biennium & ultra effluxerit, non tamen dici potest inuulter ductum esse tempus; dum, hoc mensium decursu, prædictus Fidei Promotor varias objectiones adversus Librum Mysticæ Civitatis Dei multimodè excitatas, & hæc illuc dispersas, diligentèr collegit; Postulatores autem non omiserunt suas Responiones ad singula Capita fuscè, doctèque opponere; Qui verò consilium suum Nobis præbere debebant, omnia perlegere & ponderare non prætermiserunt; ac demùm Nos ipsi præteritas autumnales ferias in eo impendimus, ut momenta Causæ coram Nobis discutiendæ plenissimè cognita, animo comprehenderemus.

In Congregatione quid
primo examinatum
fuerit.

Ut autem ad ea jam veniamus, quæ in Congregatione animadversa, & ponderata fuerunt, quæque tibi, Dilecte Fili, libenter aperire volumus, ut Ancillæ Dei Causa ad suum debitum finem rectâ viâ dirigatur; illud ante oculos habere opus est, quod superius etiam innuimus, nimirum examen Operis, quod nunc instituitur, diversum omninò esse ab eo, quod in Congregatione Sancti Officii factum fuisset. In ista enim, Opus ipsum, prout est in se, præcipuam Judicium curam occupasset, qui nequaquam ad se pertinere arbitrarentur; investigare, an verè conscriptum fuisset ab eo Auctore, cujus nomen in Titulo præfert: quod adeo verum est, ut in eo Tribunali frequenter examini subjiçiantur Libri, & Opera, quorum Auctores penitus ignorantur. In Judicio autem, quod fit ex more Congregationis Sacrorum Rituum, primum examinis subiectum est, ut constituatur, quisnam propositi Operis Scriptor extiterit. Quod si evidenter non constet ad eum pertinere, cujus Beatificationis, & Canonizationis Causa agitur; revisio Operis prætermittitur, atque in ipsa Causa, prout res ferunt, ad ulteriora proceditur; nec ullum examen libri instituitur, nisi manifestè constiterit, illius Auctorem esse ipsum Dei Servum, cujus nomine inscriptum perhibetur. Ea verba Decretorum Urbani VIII. *Præterea illud etiam diligentissime indagandum est, an ille, vel illa, pro cujus Canonizatione instatur, scripserit aliquos Libros, Tractatus, Opuscula, Meditationes, vel quid simile. Nam si scripserit constiterit, non prius est ad aliquem actum inquisitionis deveniendum, quam tales libri diligenter in Sacra Congregatione examinentur, utrum contineant errores contra Fidem, vel bonos mores, vel doctrinam aliquam novam, vel peregrinam, atque a communi sensu Ecclesiæ, & consuetudine alienam.* Ubi Prædecessor Noster non dixit: *si scripserit, probabile, vel veri-*

Videlicet an
evidenter
constet Opus
a Dei Ancilla
scriptum
fuisse.

simile sit; sed ait: si scripserit constiterit; Quibus verbis non probabilitas, sed certitudo requiritur; quemadmodum, attentè etiam inconcusse præxi præfata Congregationis, alibi a Nobis assertum fuit; de *Canonizat. Sanctior. lib. 2. cap. 34. num. 4.*

Neque ad evitandum hujusmodi probationis rigorem satis est dicere, quod Opus illud, de quo agitur, iteratò impressum fuit, constanterque vulgatum sub nomine Sororis Mariæ a Jesu; hoc enim aliquam vim haberet, ubi Opus ipsum, Ancillæ Dei vivente, in lucem prodidisset, atque ubi constaret, ipsam non ignorasse hujusmodi librum suo nomine circumferri, neque eam contra reclamasse, aut partem abnegasse, nec alium quempiam extitisse, qui eam crimine plagii accusaret; ex his enim omnibus simul junctis validum exurgeret argumentum pro eodem Opere Ancillæ Dei certius tribuendo. At Opus, de quo agitur, post ipsius Ven. Sororis mortem Typis excusum fuit: quemadmodum verò, si in aliquo Tabulario inventum fuisset in Codice manu exaratum, ipsi Ancillæ Dei tutò adjudicari non posset, nisi per legitimas probationes doceretur, illius esse stylum atque scriptorem: ita, dum post ejus mortem, a Typographis descriptum, in manibus Hominum invenitur; ut ei tutò adjudicetur, cujus nomen in fronte gerit, similes omninò probationes requiruntur, easque perici oportet super ipsius Operis Autographo; quod proinde exhiberi necesse est, ut, inhærendo semper receptæ præxi, observavimus, *citato nostro lib. 2. cap. 26. num. 6.*

Minusque sufficit ad requisitum probationis rigorem declinandum, subjungere, quod omitti possit adeo exquisita discussio, dum Postulatores ipsi admittunt, & asserunt, Opus illud a Venerabili MARIA DE AGRADA conscriptum fuisse. Relata enim verba, *Si scripserit constiterit,* non in gratiam Postulatorum, sed in favorem veritatis, in Decreto Urbani VIII. posita sunt. Quapropter, si licet Postulatoribus (id quod non semel evenit) sustinere, librum alicui Servo Dei forsân tributum, certis deficientibus argumentis, ad Ipsum revera non pertinere; nullo pacto negari potest, jus esse Judici exquirere, an per legitimas probationes, ut par est, manifestè constet, Librum alicujus Servi Dei nomine inscriptum, ab eo reipsa compositum fuisse.

Hujus rei exemplum clarissimum datum est in Causa Sancti Jacobi de Marchia Ordinis Vestri. Postquam enim difficultas promotæ adversus illius doctrinam de Sanguine Christi, prolatis duobus Brevibus Prædecessoris Nostri Pii Papæ II., sublata fuerat; altera excitata fuit adversus doctrinam pariter ab ipso traditam in quodam Dialogo *adversus Francellos*, qui asservabatur in Archivo Fratrum Minorum de Observantia apud Sanctum Isidorum de Urbe, quemque Wadingus a Beato Jacobo conscriptum, ac proprio ipsius chirographo exaratum asserbat. Postulatores verò, de Dialogi Auctore, deque Scriptore Codicis minimè dubitantes, omnem operam ponebant in propugnanda Doctrina in eodem assertâ. Verùm, quum Sanctæ memoriæ Prædecessor Noster Clemens Papa XI. Codicem ipsum ex Archivo extrahi jussisset, duosque claros Viros antiquorum characterum Peritos, Alexandrum Zacagnum, & Julium Fontaninum, deputasset, qui dijudicarent, an verè Beati Jacobi Scripturam contineret; quumque horum judicia minimè inter se convenientia fuissent: idem Prædecessor Nobis tunc in minoribus constitutus, & Promotoris Fidei munus gerentibus, mandavit, ut Sententiam Nostram de tota re in scriptis exponeremus. Nostra autem Sententia fuit, in ejusmodi judiciorum

Probatione
sufficit, si
ejus nomen
constiterit
impressum

Neque a
Postulatore
confessio

Quia hujus
fictio fit in
favorem veritatis.

Exemplum
in causa S. Jacobi de Marchia.

varietate, ac probationum incertitudine, responderi posse, de Auctore Dialogi non constare, atque ita ad ulteriora in Causa procedi: cui quidem consilio quum Pontifex benignè annuisset, liberum cursum ipsa Causa deinde habuit, ac postea sub recolendæ memoriæ Benedicto Papa XIII. Benefactore Nostro, felicem exitum sortita est; quemadmodum in sæpè citato Opere nostro lib. 2. cap. 34. num. 7., relatum habetur.

Regulis hæc constituitis, ut ad rem nostram propius accedamus, ex actis apparet, quod usque ab anno MDCLXVIII. Tirafonenis Episcopus tunc existens, Vir doctus, & Venerabilis MARIE nominæ memoriæ devotus, suâ Ordinarîâ utens auctoritate, non modo Processum confecit super fama ipsius Virutum, atque Miraculorum, sed etiam quum ei relatum esset, in Cœnobio Monialium de Agreda existere Authographum Operis de Mystica Civitate Dei, mandavit ipsum sibi exhiberi. Quod quum factum esset, is quidem, inspecto Codice, dixit; illius Scripturam, exceptis Capitulorum Titulis, esse a Venerabili Sorore MARIA A JESU; addiditque, se idè hoc asserere, propterea quod illius characteris forma sibi cognita esset, ex inspectione plurium Epistolarum ab illa scriptarum, ejuoque nomine obfignatarum. Procurator autem Causæ, ut Episcopi dicto ampliore fidem adstrueret, tres alios Testes produxit, inter quos erat ipsius Causæ Notarius, qui tamen non singillatim examinati fuerunt, sed, præstito Juramento de veritate dicenda, uno ore dixerunt, ipsum Codicem, exceptis Titulis, ut supra, Ancillæ Dei characterem jam pridem sibi cognito, conscriptum esse. Qua de re idem Episcopus iussit hujusmodi Operis exemplum in formâ authenticâ describi, eoque in Processu inserto, prædictum assertum Authographum Monialibus reddi; quæ omnia, ut ipse iusserat, impleta fuerunt.

Porro, si Sanctus Athanasius in humanis ageret, hujusmodi probationis genere forsitan contentus non esset. Quum enim ipse seditiosas quasdam Epistolas scripsisse diceretur, eoque nomine apud Imperatores per calumniam accusaretur, nil minus requirebat, quàm ut Epistolæ ipsæ in medium proferrentur, tum aliæ invenirentur ipsius manu conscriptæ, quæ cum illis conferri possent: *Primum quidem literas saltem nostras similes proferant;* Et tamen id satis adhuc non fore asserbat: *At nequaquam tuum illud fuerit &c., Vestras quippe Imperatorum manus sæpè sunt imitati, unde similitudo illa scriptis auctoritatem minime dederit,* ut legitur tom. primo *Ipsius Operum Parisiis impress. anno MDCLXXXVIII. pag. 298.* Quæ Athanasii verba idè attulimus, ut ostenderemus huic Sancto Doctori minime persuasum fuisse, ex characteris similitudine tuto evinci posse, librum aliquem revera conscriptum esse ab eo, cui tribuitur a Testibus, asserentibus, idè sibi cognitam esse illius characteris formam, quod alias viderint chartas ab eodem scriptas, suoque nomine obfignatas. Ac de insufficientia probationis Scripturæ per *Testes habentes notam manum*, innumeras Jurisperitorum auctoritates hic colligere in promptu esset. Receptum est enim, ubi de fide Chirographi disputatur, ut requiratur depositio Testium, qui adfuerint, & viderint, dum ab eo scriberetur, cujus manu scriptum asseritur. Attamen cum id, quod ad comprobandum brevioris Scripturæ veritatem omnino requiritur, non æquè exigi possit, ubi, ut in casu nostro, de Opere agitur satis prolixo & amplo, hoc saltem requirendum visum est, quod nimis severitatis a nemine incusandum putamus, ut nempe allata probatio legitimis adminiculis fulciatur. Si qui enim ex Jurisperitis admittunt probationem characteris, quæ fit per Testes ha-

bentes notam manum; hi omnes docent hujusmodi Testibus non aliter deferendum esse, quam si sufficienter adminiculati dignoscantur; quod Ipsi jam observavimus de Canoniz. Sanctior. lib. 2. cap. 52. num. 6. Si verò hujusmodi adminicula requiruntur, ut fides habeatur Testibus singillatim examinatis, quique cum omnibus debitis solemnitatibus, alter seorsim ab altero Testimonium dixerunt; nonne majori Jure requirenda erunt in præfenti casu, in quo adducuntur dumtaxat Testes *urmatim* recepti (quorum modica in Jure habetur auctoritas, ut videre est in præfato nostro lib. 2. cap. 49. num. 2.), quique post auditam sui Superioris assertionem, coram ipso testificantes, eidem adstipulari quodammodo debebant. Nec audiendi sunt, qui excipiendo ajunt, Processum, de quo agitur, non Apostolicæ, sed Ordinariæ auctoritate confectum fuisse. Etenim Processus Ordinarii, si non ad normam litterarum Remissorialium, a Congregatione Sacrorum Rituum expeditarum, at saltem ad Juris communis tramites sunt conficiendi; non autem aliunde, quam a Jure communi desumpta sunt, quæ huc usque adnotavimus.

Quod si a Nobis ulterius quærat, quænam putemus esse adminicula ad imperfectam hujusmodi probationem roborandam necessaria; facile respondebimus alia procul dubio existere Scripta, præter Mysticam Civitatem Dei, Sororis Mariæ characterem exarata. Id enim asserit Frater Joseph Ximenius in Vita ipsius Ancillæ Dei §. 32. num. 129. Præterea fieri non posse, quin alia complura ipsius Chirographa, seu Schedulæ inveniantur, quum eadem Agredani Monasterii regimen diu obtinuerit. Verâ autem illius characteris forma semel percognitâ, advocandi sunt Periti, qui comparantes codicem, de quo agitur, cum aliis ipsius scriptis, de identitate characteris juxta eorum artis regulas, judicium faciant. Tum verò indubia illa characteris exemplaria, ipsumque controversum Opus, unâ cum Peritorum judiciis, Romam transmitti debent, ubi alii deputabuntur Periti, qui omnibus rectè perpensis, de hujusmodi characteris identitate, deque transmissis Peritorum judiciis, sententias suas aperiant. Quamvis verò hujusmodi probatio, quæ per *comparationem* appellatur, inter subsidiarias, sive semiplenas probationes numeretur (id quod a Nobis demonstratum est cit. lib. 2. cap. 52. num. 5. & 6.) Si tamen hæc cum altera conjungatur, quæ antea facta fuit per *Testes, habentes notam manum*; haud parum ponderis apud sapientes Judices habere poterit. Neque putes novam hanc esse methodum, quam tibi indicamus; hæc enim constanter fuit consuetudo Congregationis Sacrorum Rituum, quam etiam nuper sequuta est in Causa Beati Joannis Cantii; ut in præfato nostro lib. 2. cap. 34. num. 8. & seqq. adnotavimus. Neque ubi in mentem veniat dubitare de ipsius asserti Authographi, aliorumve scriptorum amissione. Hæc enim, postquam, ut opporuit, inspecta fuerint, iisdem redduntur, a quibus exhibita fuerunt; ut Nos etiam testati sumus eodem lib. 2. cap. 26. num. 8., eaque a te ipso restitui poterunt eidem Monasterio de Agreda, in quo fertur, Ancillam Dei ea asservari voluisse, ut legitur in ejus Vita *part. 3. Mystica Civitatis, Augustæ Vindelicorum impress. pag. 244. ad num. 18.*

At non hic sistunt inquisitiones, quas perfici opus est, ut, ad normam Decretorum Urbani VIII. pronunciari valeat, *constare*, quod Mystica Civitas Dei a Venerabili Maria a Jesu conscripta fuerit. Novum profecto non est, neque difficile intellectu, quod quis propria manu describat Opus, quod vel ab alio integrè depositum fuerit, vel cujus magna pars alienâ

Examinantur rationes adductæ ad probandam identitatem Operis.

Et signanter scriptura illius proprio caractere.

Recognita per testes habentes notam manum.

Ex hoc quænam probatio desumi possit, expenditur.

Resolvitur id non sufficere, nisi Te-

stes sint adminiculati.

Modus adminiculandi Testes.

Alterâ inquisitio faciendâ.

Quod Opus ab ipsa ompositum fuerit.

Signanter ob dubium aliis excitatum.

Varia argumenta licet ad hoc adducta fuerint.

Deest tamen probatio per comparationem styli.

Comparatio quoque Operis secundo loco scripti cum copia primi combusti est facienda.

constet inventione ac doctrina. Quod cum advertissent Causarum Palatii Apostolici Auditores in Causa Canonizationis Beatæ Theresiæ a Jesu, de ipsius Operibus id potissimum sibi comprobandum sumperunt, quod nempe ipsa Beata Theresia sua propria manu, & non aliena industria, seu alicujus alterius humano studio, istos libros composuerit, ut videre est in relatione ab ipsis confectâ, sub titulo de Virtutibus artic. 2. §. primo pag. 269. impressa Viennæ anno Sal. 1628. Porro de Mystica Civitate Dei non id affirmatur, neque pro certo contenditur, quod a Ven. Maria a Jesu composita non fuerit. At negari nequit, quin usque ab initio aliqua de hoc excitata fuerit dubitatio. Etenim ipse Tirafonensis Episcopus, qui, ut supra dictum est, de ejusdem Ancillæ Dei Virtutibus & Miraculis Anno MDCLXVIII. Processum Ordinarium construxit; quum præcedenti anno MDGLXVII præfatum Opus amplissima sua approbatione commendare voluisset; hoc etiam sibi præstandum censuit, ut eos confutaret; qui hujusmodi scriptionis gloriam Ancillæ Dei arrogabant; ut videri potest in *Summario præliminari hujus Causæ pag. 39. lit. D.* quod sanè supervacaneum fuisset, nisi jam tunc aliqui extitissent, qui ea de re dubitassent; quemadmodum ab aliis etiam ad hæc usque tempora dubitatum fuisse non ignoras.

Hoc igitur dubium e medio tolli oportet, ut tutò pronunciari valeat, Ancillæ Dei Opus esse hoc, de quo agitur: Equidem non negabimus, quin in *Responsionibus Præliminaribus pag. 25. num. 46.* magna argumentorum vis collecta fuerit ad ostendendum, non alteri, quam ipsi Ancillæ Dei, nulloque modo potissimum illius Confessario, hoc Opus tribuendum esse. At cum, præter Mysticam Civitatem Dei, tot alia extant Opera, quæ ab eadem procul dubio confecta perhibentur; quumque ex artis criticæ regulis, validissimum argumentum pro dignoscendis librorum Authoribus in comparatione styli, ejusque similitudine, aut difformitate constituitur; cur adhibita non fuerint opportune diligentia ad comprobendam uniformitatem styli Mysticæ Civitatis Dei cum aliis Operibus ab eadem Ancilla Dei indubitanter conscriptis? Quod enim citatus Ximenius in suo Prologo Galeato §. 12. num. 95. de hujusmodi styli uniformitate testatur, minime sufficiens reputatur, quousque necessaria Operum comparatio, de qua diximus, instituta non fuerit.

Præterea legitur in Historia Vitæ ejusdem Sororis Mariæ a Jesu, quod quum ipsa scripisset Opus Mysticæ Civitatis Dei, Confessarius quidam illius spiritum non planè noscens, ei præcepit, ut Opus illud flammis combureret. Quod quum ab ipsa statim perfectum fuisset, alter deinde Confessarius in rebus Divinis magis expertus, eidem mandavit, ut hujusmodi Opus de novo recuderet; licet prioris exemplum apud Catholicum Regem Philippum IV. extaret, ipsius piissimi Regis jussu descriptum, antequam illius autographum combureretur; Eventus autem, non sine Miraculo, ut idem Opus brevi tempore ab Ancilla Dei iterum conscriberetur, absque ulla discrepantia ab eo, quod antea combustum fuerat; nisi quod parva quædam additamenta, ac nonnullarum rerum elucidationes acceperunt novo Cedici; quemasserunt eundem esse, qui in Agredano Monasterio pro Autographo asservatur, & ex quo Episcopus Tirafonensis describi jussit exemplum in suo Processu, ut supra diximus, insertum. Ita narrat prædictus Joseph Ximenius in *Vita Ven. Sororis Mariæ a Jesu §. 32. num. 125. & seqq.* qui etiam in *Prologo Galeato §. 12. num. 94.* de uniformitate Operis jam cremati cum eo, quod nunc vultur, ita testatur: *Dubium tamen non*

est, idem prorsus fuisse opus, quod postea iteratò scribere aggressa est, hodieque in lucem prodit ad litteram, absque differentia alia, præter additiones quasdam, & majorem explicationem punctuorum aliquorum, prout comprobatur ex Transumpto primi illius Autographi, quod Philippus IV. secum habebat, ideoque ab incendio superstit. Extabat igitur, quo tempore Ximenius scribebat, exemplum Operis Philippo Regi traditum ante Autographi combustionem; nec enim aliter comparari potuisset cum Opere iterum exarato. Quumque ipse Rex, ejusque Successores, Ancillam Dei tanta veneratione professi fuerint, credibile non est, hujusmodi exemplum, sive in Regia Bibliotheca S. Laurentii (in qua condita fuerunt Opera Sanctæ Theresiæ, ut refertur in citata Relatione illius Causæ ab Auditoribus Rotæ confecta pag. 270.), sive alibi, asservatum non esse. Hoc itaque exemplum si exquiratur, id quod omnino necesse est, haud difficile, ut putamus, invenietur. Eo autem reperto, si hujusmodi comparatio institueretur, qualem Ximenius se perfectisse asserit, judicium fieri poterit de asserita uniformitate. Ac denique, si additamenta, & explicationes, quas idem Ximenius innuit, examinabuntur, complures obscuritates ex his omnibus tolli poterunt, quæ hanc Causam plus satis involvunt.

At dices, ex ejusmodi operationum ferie majorem afferri moram progressui Causæ Beatificationis Ancillæ Dei, cuius expeditio tibi, tuisque Religiosis omnibus in Votis est, & pro qua Protector olim vester bonæ memoriæ Cardinalis de Aquaviva, nominibus etiam Hispaniarum Catholicæ, & utriusque Siciliæ Regum, demissas Nobis preces obtulerat. Verum animadvertendum hic est, in hujusmodi Causa nihil aliud hac usque per actum fuisse, nisi quod, post Processum ab Ordinario constructum, admittenda est introductio ipsius Causæ; approbata sententia super non cultu; & peculiaris auctoritate Apostolicâ Processus confectus, ad excipiendas depositiones Testium, quorum vitæ obitus imminere timebatur, ut supra narravimus. Aniequam verò deveniatur ad præcipuum proponendum Dubium super Virtutibus, deindeque ad aliud super Miraculis, ex quibus nempe potissimum pendet optata Beatificationis conclusio; opus est, non quidem ex nova lege, quæ pro hac Causa peculiariter statuta fuerit, sed ex veteribus, & generalibus legibus Congregationis Sacrorum Rituum, ut omnia, quæ extant, Opera ab Ancilla Dei conscripta, examini subjiciantur, Processus Apostolicus super fama Virtutum, & Miraculorum in genere consiciatur; tum super ejus relevantia pronuncietur; alter deinde Processus Apostolicus in specie super Virtutibus, & Miraculis construatur, ac tam de Processu Ordinarii, quam de aliorum Apostolicorum validitate judicetur.

Pendente autem Judicio super libro Mysticæ Civitatis Dei, nihil ex præmissis omnibus fieri posset, resistentibus Decretis Urbani VIII., quorum verba superius etiam allata, sic habent: *Nam si scripserit consistuerit, non prius est ad aliquem actum inquisitionis deveniendum, quam tales libri diligenter in Sacra Congregatione examinentur.* Nos tamen, his minime obstantibus, de Apostolicæ auctoritatis, & liberalitatis plenitudine, atque etiam aliquibus Prædecessorum Nostrorum exemplis, quæ in citato Opere nostro lib. 2. cap. 27. retulimus, quavis non adeo amplis, innoxii; ex speciali gratia libenter indulgemus, ut, licet nec de vero hujus libri Auctore, neque de ejus approbatione, quidquam adhuc statutum fuerit, nihilominus & ad examen aliorum Operum ejusdem Ancillæ Dei procedi valeat; & consequenter ad novum Processum Apostolicum, judicium super fama

Non in prima causa impetitur mora.

Pont. indulget. ut iterum ad examen aliorum Operum.

ipsum

Et ad Pro-
cessum super
fama Virtu-
tum &c. pro-
cedi possit.

ipsum Virtutum, & Miraculorum in genere fieri possit; & alter etiam Processus Apostolicus super ipsius Virtutibus, & Miraculis in specie constituitur; & tam Processus Ordinarii, quam aliorum Apostolicorum validitas expendatur: animadversiones quoque super Virtutibus in specie a Promotore Fidei exponantur, eisque opportuna Responsiones, si placet, a Postulatoribus comparentur; dummodò tamen ipsum Dubium super Virtutibus in specie in Congregatione Sacrorum Rituum non absolvatur, antequàm Judicium de omnibus Ancillæ Dei Operibus prolaturum fuerit. Persuasum autem tibi esse volumus, Nos, hac concessione amplitudine, ultra servatos a Prædecessoribus Nostriis fines longè progressos esse, propter piam affectionem, quam erga Ancillam Dei meritò foremus; teque etiam intelligere, dum præfatum Dubium de illius Virtutibus in specie, non nisi post ejusdem Operum approbationem absolvi volumus, magnam a Nobis utilitatem afferri illius Causæ, quæ scilicet ex ipsis Operibus, si approbata fuerint, majorem procul dubio splendorem accipiet.

Quæ verò interim fieri permisimus, dum præfati Operis Revisio absolvitur, ea Nos quidem paucis verbis complexi sumus. Verùm, ut eadem ad exitum perducantur, non parum temporis necessarium erit. Cujus temporis decursu si ea simul perficerentur, quæ superius faciendæ indicavimus, ad approbationem Operis de Mystica Civitate Dei attentione; profectò evidentèr agnosces, non modicum compendium ipsi Beatificationis Causæ obvenisse ex eo, quod a Nobis, ut supra, statutum fuit.

Post proba-
tiones cir-
ca identita-
tem primo-
dicti Operis,
inquisitio su-
per illius do-
ctrina erit fa-
cienda.

Hoc eodem temporis decursu, Nos ipsi omnem diligentiam adhibere non omitemus, ad hoc ut, si aliquandò probatum fuerit, Mysticam Civitatem Dei a Venerabili Maria a Jesu verè compositam fuisse, tunc demùm, vitâ commite, Judicium Nostrium proferre valeamus, an liber ipse contineat errores contra Fidem, vel bonos mores, vel doctrinam aliquam novam, vel peregrinam, atque a communi sensu Ecclesiæ, & consuetudine alienam, juxta relatum superius Urbani Prædecessoris Decretum. Quamobrem mandavimus etiam singulis Cardinalibus, atque Theologis peculiarem Congregationem a Nobis, ut supra, deputatam constituentibus, ut unusquisque suam hac de re sententiam scripto conceptam, suoque sigillo obsignatam in manus Nostras remittant; volentes omnia hujusmodi Judicii capita in antecessum per Nosmetipsos debita maturitate, una cum Judicii Academicarum Salamanticensis, Complutensis, Lovaniensis, ac Tholosanæ, pensare.

Utque nihil Te lateat eorum, quæ ad sternendam hujusmodi Judicio viam interim examinare decrevimus; hoc primum tibi notum esse volumus, magnam Nobis semper opinionem fuisse, atque adeo esse de bonæ memoriæ Cardinali de Aguirre, cujus familiari consuetudine, in juvenili ætate constituti, olim usi sumus; quemque non minori apud te existimatione esse arbitramur; neque putamus ab Alumnis vestri Ordinis recusatum iri Judicem in Causa Mysticæ Civitatis Dei, pro qua is pium suum studium tantopere declaravit. Eo vivente, Anno Domini MDCXCVI., prodit Censura Facultatis Sorbonicæ in primam Partem hujus Operis, quæ refertur in Diario Sapientum Tom. 24. pag. 51. & pag. 516., & inserta est per extensum in Tom. III. Collectionis Judiciorum, Parisiis editæ anno 1736. pag. 150. & seqq. Quæ sanè censura quum præfato Cardinali magnopere displicisset, ab eodem impugnata est peculiari Scripto, quod exhibitum non fuit. Idemque præterea scripsit Epistolam unam ad Galliarum Regem, & alteram ad Archiepiscopum

Parisiensem; in hac verò, quæ data fuit die IV. Augusti Anni MDCXCIX., factus est, propositiones in præfato libro a Sorbonica Facultate notatas, prout jacent in versione Gallica, quæ uti sunt Parisienses Theologi, jure, meritoque damnatas fuisse; veruntamen hujusmodi versionem parum fidelem esse contendit. En verba Epistolæ relatæ in vestro Summario Præliminari §. IV. num. 8. pag. 214. *Nel di cui idioma, de Gallica lingua loquuntur, così tradotte. ancor Io concorro in asserire, che siano state giustamente censurate da codesta Università.* Itaque Cardinalis de Aguirre censuram Sorbonæ approbat, versionem libri non approbat; Censuræ subscribit, relatæ ad versionem Gallicam, eandemque censuram ideò rejicit, quòd versionem illam minus fidelem existimat. Hæc autem versio non alia esse potest, quàm quæ ex Hispanico idiomate in Gallicum facta est a Patre Croiset Ordinis Vestri Presbytero, quæque impressa fuit Massiliæ eodem Anno, quo prodit in lucem Censura Sorbonicæ Facultatis. Atque hæc est illa versio, quæ in Summario Causæ tam magnis elogiis in Cælum tollitur. Cardinalis de Aguirre Hispanus Croisetum Gallum reprehendit, tanquam in Hispanico idiomate parum versatum. Si quis verò Traductoris Galli partes suscipiens, Cardinalem Hispanum, tanquam Gallicæ linguæ minus peritum reprehenderet, totum Judicium in ancipiti hæerere necesse esset. Quare, ut hujusmodi difficultatum involucri tollantur, Nostre curæ erit aliquem invenire in utroque idiomate probè pariterque versatum, cujus diligentia rei veritatem in claro positam tuto dijudicare possimus.

Novimus præterea, non Tibi ignotum esse Opus de Revelationibus, & Visionibus, ab Eusebio Amort Canonico Regulari Lateranensi editum Anno MDCCXXXIV., in quo præfata quidem Censura Parisiensis Facultatis reprobat, sed aliæ, ac diversæ objectiones sunt adversus Mysticam Civitatem Dei. Cui novò Censori fuscè respondit doctus quidam Ordinis Vestri Professor Frater Didacus Gonzalez Mathematicus Hispanus, qui suas Responsiones Nobis dicatas superiori Anno MDCCXLVII. Martii edidit, Nobisque transmisit. Harum quoque objectionum, & Responsionum examen fieri debet, & a Nobis, Deo adjuvante, fiet, antequam de Mystica Civitate Dei sententiam proferamus, quum nullam in hoc gravissimo Judicio diligentiam supervacaneam fore judicemus.

Hæc erant, quæ tibi innotescere volebamus. Nunc ea, quæ in præfata Congregatione Particulari coram Nobis deliberata fuerunt, in summam colligendo, sequens Decretum, de ejusdem Congregationis consilio atque unanimi sensu, edicimus; nempe: *Ex hætenus deductis non constare, prout oportet, in casu, & ad effectum, de quo agitur, quod Opus inscriptum Mystica Città di Dio, sit Opus Venerabilis Servæ Dei Sororis Mariae a Jesu de Agreda; ex gratia tamen speciali, Postulatoribus indulgeri, ut in Causa Beatificationis, & Canonizationis ejusdem, ad ulteriora procedatur, ita tamen, ut dubium super Virtutibus non absolvatur, nisi prævio iterato novo definitivo Decreto, aut a Nobis, aut a Nostriis Successoribus, præmissis, uti supra, respective præmittendis, edendo; in quo, vel statuatur Opus prædictum non esse Servæ Dei, vel, consilio esse Opus ejusdem, definitur, nihil, vel in eo, vel in aliis Operibus ejusdem Servæ Dei reperiri, quòd sit contra Fidem, bonos mores, vel quòd sapiat doctrinam aliquam novam, & peregrinam, atque a communi sensu Ecclesiæ, & consuetudine alienam, juxta præscripta in Decretis Urbani VIII. Tibi, Dilectè Fili, univèrsoque*

Card. de
Aguirre cen-
suram appro-
bat, versio-
nem rejicit.

IVIX

Versionis
fides exami-
nanda.

Et objec-
tiones Euse-
bii Amort.

Conclusio
cum prolato-
re Decreti.

Censura
Facultatis
Parisiensis
adversus ver-
sionem Galli-
cam Mysticæ
Civitatis Dei.

Dat. Pont.
Anno VIII.
die 16. Janu-
arii 1748.

Ordini tibi commisso, Benevolentiae Nostrae pi-
gnus, Apostolicam Benedictionem impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Major-
rem die decima sexta Januarii Millesimo sep-
tingentesimo quadagesimo octavo, Pontifica-
tus Nostri Anno Octavo.

**XLVII. De ordine servando in Causis super nullitate
Professionis Regularis.**

BENEDICTUS EPISCOPUS

*Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei
memoriam.*

Proemium.

SI datam hominibus fidem frangere, con-
ventionesque eas, quae ab humanis legibus
robur accipiunt, abrupte, ac violare non
licet; multo magis necesse est obligatum Deo
mentis propositum immutabiliter servari, Nos-
que praesertim, utpotè sacrarum Legum cu-
stodes a Deo constitutos, oportet earum pac-
tionum, quae Divino & Ecclesiastico jure in-
dissolubiles sunt, perpetuam firmitatem, & ob-
servantiam asserere. Eam ob rem jam usque
ab Anno Incarnationis Dominicae MDCCXXI.
Pontificatus Nostri II., Apostolicas Literas de-
dimus, incipientes: *Dei miseratione*, in Bulla-
rio Nostro deinde editas Tom. I. nu. 33., qui-
bus certum praescriptum ordinem, in Tribu-
nalibus Ecclesiasticis servandum, quum in ip-
sis discuti & definiti deberent Causae, in qui-
bus de nullitate alicujus matrimonii contracti
ageretur; non eo quidem consilio, ut si quod
fortè matrimonium cum impedimento aliquo
dirimente initum fuisset, de illius nullitate ju-
dicium postulari, aut fieri prohiberemus; sed,
ut in hoc gravissimo iudicii genere, in quo
de sacro Connubiorum foedere agitur, pleniori
veritatis elucidationi consuleremus; utque
Judices, non sine certissima cognitione omnium,
quae ad rem maximè conducunt, hujusmodi
vinculum ex tot rationibus insolubile, senten-
tias suis, tamquam irritum ab initio, dissolvent.
Cujus quidem Constitutionis utilitas, Deo
favente, ad hunc diem aperte comprobatur;
quum ex eo tempore, neque tot Causae super
praesens Matrimoniorum nullitate in Tribuna-
libus pendeant; nec tam frequenter, ut antea,
Nobis exhibeantur preces pro obtinendis dis-
pensationibus super Matrimonio rato, & non
consummato: dum scilicet ante omnium o-
culos propositae sunt difficultates paulò quidem
maiores, sed omninò iustae, quae, ex novo
ordine a Nobis statuto, cuilibet superandae se
offerent, antequam optatum finem assequatur.

Methodus
a Sanctitate
Suae praescri-
pta in causis
matrimonialibus.

Ex eisdem
rationibus
statuit novum
ordinem praescribere pro
iudiciis super
nullitate Profes-
sionum
Regularis.

Quemadmodum itaque pro Matrimonio carnalibus a Nobis provisum fuit, ita nunc de
spiritualibus animarum nexibus, de Religiosis
videlicet utriusque sexus Regularium Professio-
nibus, pari ratione statuere decrevimus: nimirum
certam normam ac methodum tradere,
quam observare debeant Judices Ecclesiastici,
quoties iudicia super nullitate Professionum in
aliquo Ordine Regulari a Sede Apostolica appro-
bato factarum, coram ipsis agitari contingat;
neque id quidem ad hunc finem, ut aditus
intercludatur iis, qui iustis de causis hujus-
modi actiones intentare velint, ac postulent,
Professionem a se factam ex capite nullitatis,
irritam declarari; sed, ut ipsi Judices rerum
veritatem in specie dignoscere, suasque sen-
tentias indubis fundamentis innixas proferre
valeant; ac ne unquam, ex ignorantia facto-
rum, aliquem decernant solum vinculo, dum
is fortè, validam solemnium votorum professio-

ne emissam, Religioso Ordini, cui nomen de-
dit, re ipsa maneat adstrictus. Qua ex metho-
do a Nobis tradenda hunc fructum similiter
obventurum speramus, ut & rariores in
posterum in Tribunalibus futurae sint Causae
super praesens Professionum nullitate; & qui
deinceps hujusmodi nullitatis declarationem in
foro externo obtinuerint, & consequenter a
Religione discesserint, non amplius anxiam, aut
male tutam conscientiam vivant, ac propterea ad
Nos, aut ad Officium Poenitentiarum Nostrae
Apostolicae, ut non semel evenisse novimus,
confugere cogantur, occultato (ut moris est)
in precibus nomine, fatentes sententiam super
Professione nullitate pravis artibus extortam a
se fuisse, decepto iudice, vel per mendacia
in facti expositione adhibita, vel per corruptos
Testes; ideoque flagitantes, ut ex gratia,
& dispensatione Apostolica, facultas manendi
in saeculo ipsis indulgeatur.

Ut autem ordinate procedamus, distinguen-
dum initio est inter Regulares illos, qui intra
quinquennium a die factae Professionis, de illius
nullitate actionem promovent; & eos, qui
post elapsam quinquennium reclamant. Quod
ad priores attinet, celebre est de illis decretum
Sacrae Tridentinae Synodi sess. 25. de Regulari-
bus, cap. 19. in haec verba: *Quicumque Regularis praesentat, se per vim & metum ingressum esse Religionem, aut etiam dicat, ante aetatem debitam professum fuisse, aut quid simile, reliquae habitum dimittere quacumque de causa, aut etiam cum habitu discedere, sine licentia Superiorum; non audiat, nisi intra quinquennium tantum a die Professionis, & tunc non aliter, nisi causas quas praetenderit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario.* In quo sancto decreto licet in littera Virorum Regularium dumtaxat mentio fiat, nihilominus etiam foeminae Religionem professae comprehenduntur; quum, ex regulis juris masculinum genus etiam foemininum includat, ubi una eademque causa pro foeminis aequè, ac pro masculis militat. Quamvis autem Decreti verba satis clara sint, variae tamen quaestiones circa eorum sensum, ac vim excitatae fuerunt.

Quum etenim ibi sermo dumtaxat sit de Regulari Professo, qui suam Professionem nullam fuisse contendat: *Quicumque Regularis praesentat se per vim & metum ingressum esse Religionem &c.*, nihil verò expresse statuatur de ipsa Religione, cujus aliquando interest alicujus Alumni sui Professionem irritam declarari; ut si quis, exempli causa, comperiat occultum aliquod impedimentum non revelasse, de quo interrogatus fuerat, adjecta declaratione, quod, eo forsan existente, & non patefacto, ipsius admissio a Religione minime rata habenda foret; hinc dubitatum fuit, an in hujusmodi casu solus Superior Regularis sine Ordinario procedere posset, an verò etiam in hac facti specie discutienda esset Causa coram Regulari Superiore simul, & Ordinario Loci. Super quo Congregatio Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium ad ipsius Concilii Tridentini Interpretationem ab Apostolica Sede deputatorum constanter decrevit, Causas hujusmodi super nullitate Professionis, tam a Regulari Professo, quam a Religione, intra quinquennium in iudicium deductas, & a Superiore Regulari, & ab Ordinario Loci simul cognoscendas esse.

Quum item quinquennium, intra quod admittitur reclamatio adversus Professionem, Sancta Synodus computandum voluerit a die Professionis, cumque potior, atque communior causa, quae pro nullitate Professionis adduci solet, in metu consistat; metus autem per totum quinquennium, atque etiam ulterius, aliquando perseveret; quaesitum fuit, an, ubi de metu agitur, initium quinquennii desumendum sit

Reclamo-
tio ad
Professionem
intra
quinquennium
quatenus
imitatur
Decreto
Concilii
Tridentini.

Quod
de
creto
Mentales
compre-
dit.

Et pro-
dit aequè
in casu
invenitur
e
parte
Religiosis.

Quinquennium
computatur
a die
Professionis
etiam in casu
metus per-
manens, &
impedimentum
ad reclamandum.